

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Swedtrains remissvar avseende betänkandet från utredningen om effektivare organisering och genomförande av statlig väg och järnväg

Swedtrain är inte formell remissinstans men vill gärna ta tillfället i akt att kommentera betänkandet utifrån järnvägsindustrins perspektiv.

Swedtrains synpunkter

1. Statligt bolag för effektivt genomförande välkomnas

Sveriges eftersatta järnvägssystem kräver inte bara betydande investeringar, utan även en effektivare användning av medel. Swedtrain instämmer därför i betänkandets bedömning att det finns behov av att utveckla mer effektiva former för planering, etablering och förvaltning av statlig transportinfrastruktur.

Vi ser därför positivt på förslaget att skapa en ny statlig organisation i bolagsform, som kan bidra till institutionell konkurrens – likt modellen Nye Veier i Norge.

Våra medskick är att det nya bolaget

- behöver utrustas inte bara med en organisation utan även kompetens som effektivt kan konkurrensutsätta Trafikverket.
- måste ges långsiktiga och stabila finansiella förutsättningar, och skyddas mot kortsiktiga förändringar i politiska prioriteringar och budgetbeslut som riskerar att undergräva dess effektivitet.
- ska utveckla en systematisk samverkan med branschen, för att säkerställa att den tekniska expertisen och de moderna arbetssätt som finns hos industri och leverantörer tas tillvara.

2. Offentlig-privat samverkan (OPS) kräver tydliga ramar

I vårt tidigare remissvar avseende Trafikverkets förslag till nationell plan kommenterade vi underlagsrapporten för OPS-projekt. Vi betonade särskilt behovet av:

- Tydlig avgränsning av projekt
- Långsiktiga driftsåtaganden
- Tidig dialog med marknaden

Att riskfördelning och incitamentsstrukturer lyfts fram som centrala frågor för lyckade OPS-projekt är välkommet. OPS-modellen skapar naturliga incitament, exempelvis genom att tidigare färdigställande ger lägre ränta och snabbare avkastning. Däremot saknas, eller behandlas endast ytligt, frågor som:

- Vinstdelningsmekanismer
- Ansvar för spårtid vid underhåll
- Systemtänkande ur leverantörsperspektiv

Swedtrain rekommenderar därför:

Utveckla modeller för vinstdelning mellan samtliga parter: Hämta inspiration från andra branscher där detta tillämpas framgångsrikt.

Säkerställa att OPS-projektledningen får ansvar för spårtid: För att möjliggöra effektiv planering och genomförande av underhåll bör OPS-projektledningen ansvara för att söka tid i spåret.

Stärka systemperspektivet: Leverantörers kompetens och innovationskraft tas tillvara fullt ut när OPS-projekt utformas utifrån ett helhetsperspektiv snarare än geografiska avgränsningar, exempelvis genom att tilldela ansvaret för utbyggnad eller underhåll inom ett helt område än bara på en viss sträcka.

Om Swedtrain

Swedtrain är branschorganisationen för industrin och lärosätena som levererar moderna teknologier, innovationer och hållbara lösningar för framtidens järnvägssystem. Bland våra 60 medlemmar finns leverantörer med spetskompetens inom järnvägsfordon, fordonskomponenter, spårteknik, underhåll, konsulttjänster och forskning.

Swedtrain står till förfogande för förtydliganden eller frågor.

Kontakt Swedtrain

Anne Geitmann, generalsekreterare
kansliet@swedtrain.org | 072 212 46 61